

BAĞIMSIZ DENETİME TABİ ŞİRKETLERİN BELİRLENMESİNE DAİR CUMHURBAŞKANI KARARINDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

ÖZET

06.04.2024 tarih ve 32512 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 8313 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Bağımsız Denetime Tabi olma kriterleri yeniden belirlenmiştir.

Ayrıca Bağımsız Denetime Tabi Şirketlerin Belirlenmesine Dair Karara ekli I ve II sayılı listelerde değişiklikler yapılmış ve kapsam dışında tutulan şirketlere ilişkin yeni belirleme yapılmıştır.

Karar şirketlerin 1 Ocak 2024 ve sonrasında başlayan hesap dönemlerinde uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

30.11.2022 tarih ve 32029 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan [6434 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı](#) ile Bağımsız Denetime Tabi olma kriterleri yeniden belirlenmiş ve yayımlanan Karar ile birlikte, 26.3.2018 tarihli ve 2018/11597 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Bağımsız Denetime Tabi Şirketlerin Belirlenmesine Dair Karar yürürlükten kaldırılmıştır. Konuyla ilgili açıklamalarımıza ise 3.12.2022/172 sayılı Sirkülerimizde yer verilmiştir.

06.04.2024 tarih ve 32512 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan [8313 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Bağımsız Denetime Tabi olma kriterleri](#) yeniden belirlenmiştir.

8313 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yapılan değişiklik sonrası:

1- 6434 sayılı Karara ekli (I) sayılı listede sayılan herhangi bir ölçüte bağlı olmaksızın bağımsız denetime tabi olan işletmeler, Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında halka açık sayılan şirketler ve Karara ekli (II) sayılı listede sayılan şirketler dışındaki şirketler için bağımsız denetime tabi olma kriterleri aşağıdaki gibi olmuştur.

	2018/11597 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Yürürlük:1.1.2018)	6434 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı (Yürürlük: 1.1.2023)	8313 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı (Yürürlük: 1.1.2024)
Aktif toplamı	35 milyon Türk Lirası	75 milyon Türk Lirası	150 milyon Türk Lirası
Yıllık net satış hasılatı	70 milyon Türk Lirası	150 milyon Türk Lirası	300 milyon Türk Lirası
Çalışan sayısı	175 kişi	150 kişi	150 kişi

2- I sayılı listenin 6 ncı sırası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Eski Hali	Yeni Hali
6) Aşağıdaki hak veya lisanslardan en az birine sahip olan medya hizmet sağlayıcı kuruluşlar: a) Karasal ortamdan ulusal televizyon yayını yapma hakkı. b) Uydu televizyon yayın lisansı. c) Birden fazla ile yönelik olarak kablolu televizyon yayın lisansı.	“6) 15/2/2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun uyarınca Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi şirketlerden; a) Aşağıdaki hak veya lisanslardan en az ikisine sahip olan medya hizmet sağlayıcı kuruluşlar: – Karasal ortamdan ulusal televizyon yayını yapma hakkı. – Uydu televizyon yayın lisansı. – Birden fazla ile yönelik olarak kablolu televizyon yayın lisansı. b) İnternet ortamında isteğe bağlı yayın hakkına sahip olan medya hizmet sağlayıcı kuruluşlar.”

2- I sayılı listeye aşağıdaki 7, 8 ve 9 uncu sıralar eklenmiştir.

“7) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan lisans, sertifika veya yetki belgesi alıp bu Kurum düzenlemelerine tabi olarak faaliyet gösteren ve söz konusu düzenlemeler uyarınca bağımsız denetim yükümlülüğü bulunan şirketler.

8) 20/6/2013 tarihli ve 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun uyarınca Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının düzenleme ve denetimine tabi ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşları.

9) 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında faaliyet gösteren kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları.”

3- Karar ekli (II) sayılı liste aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

Eski Hali
<p style="text-align: center;">(II) SAYILI LİSTE</p> <p>1) Sermayesinin en az %25'i kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına, sendikalara, derneklere, vakıflara, kooperatiflere ve bunların üst kuruluşlarına doğrudan veya dolaylı olarak ait olan şirketler.</p> <p>2) Yurt çapında günlük olarak gazete yayımlayan şirketler.</p> <p>3) Çağrı merkezi şirketleri hariç olmak üzere, 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu, 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu, 9/5/2013 tarihli ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu ve 6102 sayılı Kanunun 1525 inci maddesi kapsamında Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu düzenleme ve denetimine tabi olan şirketler.</p> <p>4) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan lisans, sertifika veya yetki belgesi alıp bu Kurum düzenlemelerine tabi olarak faaliyet gösteren ve söz konusu düzenlemeler uyarınca bağımsız denetimden muaf tutulmayan şirketler.</p> <p>5) (I) sayılı liste kapsamında olanlar hariç olmak üzere;</p> <p>a) Gayri faal olan veya faaliyetleri geçici olarak durdurulan veya iptal edilmiş olan (gerekli ana sözleşme değişiklikleri ve benzeri prosedür işlemleri henüz gerçekleştirilmemiş olanlar dahil) iştirak ve şirketler hariç olmak üzere, TMSF'nin iştirakleri ile mülga 4389 sayılı Bankalar Kanunu ve 5411 sayılı Kanun kapsamında TMSF tarafından denetimi ve yönetimi devralınan şirketler.</p> <p>b) 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında faaliyet gösteren kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları ile sermayesinin en az %50'si belediyelere ait olan şirketler.</p>
Yeni Hali
<p style="text-align: center;">(II) SAYILI LİSTE</p> <p>1) Çağrı merkezi şirketleri hariç olmak üzere, 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu, 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu, 9/5/2013 tarihli ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu ve 6102 sayılı Kanunun 1525 inci maddesi kapsamında Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu düzenleme ve denetimine tabi olan şirketler.</p> <p>2) Gayri faal olan veya faaliyetleri geçici olarak durdurulan veya iptal edilmiş olan (gerekli ana sözleşme değişiklikleri ve benzeri prosedür işlemleri henüz gerçekleştirilmemiş olanlar dâhil) iştirak ve şirketler hariç olmak üzere, TMSF'nin iştirakleri ile mülga 4389 sayılı Bankalar Kanunu ve 5411 sayılı Kanun kapsamında TMSF tarafından denetimi ve yönetimi devralınan şirketler.</p> <p>3) Sermayesinin en az %50'si belediyelere ait olan şirketler.</p>

4- Kararın “Kapsam Dışında tutulan şirketler” başlıklı 4 üncü maddesinde bazı değişiklikler yapılmış olup; aşağıda karşılaştırmalı olarak verilmiştir.

Eski Hali	Yeni Hali
<p>Kapsam dışında tutulan şirketler bu Kararın kapsamı dışındadır:</p> <p>Madde 4- (1) Aşağıdaki şirketler bu Kararın kapsamı</p> <p>a) Ekli (I) sayılı liste kapsamında yer alanlar hariç olmak üzere, 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanuna tabi şirketler.</p> <p>b) Ekli (I) sayılı listede belirtilenler ile ekli (II) sayılı listenin 5(b) sırasında belirtilen şirketler hariç olmak üzere sermayesinin en az yüzde 50’si devlete, il özel idarelerine, kanunla kurulmuş vakıflara ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan şirketler.</p> <p>c) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanununun geçici 7 nci maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında tasfiyelerine karar verilen ve tasfiye süreci Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) tarafından atanan tasfiye komisyonlarınca yürütülen tasarruf finansman şirketleri.</p>	<p>Kapsam dışında tutulan şirketler bu Kararın kapsamı dışındadır:</p> <p>Madde 4- (1) Aşağıdaki şirketler bu Kararın kapsamı</p> <p>a) Ekli (I) sayılı listenin 1 ila 8 inci sırası kapsamında yer ila alanlar hariç olmak üzere, 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanuna tabi şirketler.</p> <p>b) Ekli (I) sayılı listede belirtilenler ile ekli (II) sayılı listenin 3 üncü sırasında belirtilen şirketler hariç olmak üzere sermayesinin en az yüzde 50’si devlete, il özel idarelerine, kanunla kurulmuş vakıflara ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına doğrudan veya dolaylı olarak ait olan şirketler.</p> <p>c) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanununun geçici 7 nci maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında tasfiyelerine karar verilen ve tasfiye süreci Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) tarafından atanan tasfiye komisyonlarınca yürütülen tasarruf finansman şirketleri.</p>

Karar şirketlerin 1.1.2024 ve sonrasında başlayan hesap dönemlerinde uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bağımsız denetime ilişkin 6434 sayılı CK’nın 8313 sayılı CK ile değişik güncel hali ekte verilmiştir.

Saygılarımızla...

BAĞIMSIZ DENETİME TABİ ŞİRKETLER
(6434 ve 8313 sayılı CK'ya göre)

I-) A-Herhangi bir ölçüte bağlı olmaksızın bağımsız denetime tabi olan işletmeler (Ekli (I) sayılı liste)

Karara ekli (I) sayılı Listede yer alan aşağıdaki şirketler herhangi bir ölçüte bağlı olmaksızın bağımsız denetime tabidir.

(I) SAYILI LİSTE

- 1) 6362 sayılı Kanun uyarınca Sermaye Piyasası Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi şirketlerden;
 - a) Yatırım kuruluşları,
 - b) Kolektif yatırım kuruluşları,
 - c) Portföy yönetim şirketleri,
 - ç) İpotek finansmanı kuruluşları,
 - d) Varlık kiralama şirketleri,
 - e) Merkezi takas kuruluşları,
 - f) Merkezi saklama kuruluşları,
 - g) Veri depolama kuruluşları,
 - ğ) Derecelendirme kuruluşları,
 - h) Değerleme kuruluşları,
 - ı) Sermaye piyasası araçları bir borsada veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem gören veya işlem görmeleri amacıyla Sermaye Piyasası Kurulunca onaylanmış geçerlilik süresi bulunan izahname veya ihraç belgesi bulunan anonim şirketler,
 - i) Bir borsada veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem görmemekle birlikte halka arz edilmeksizin pay hariç sermaye piyasası aracı ihraç eden (ihraç ettikleri sermaye piyasası araçlarının itfa edildiği hesap döneminin sonuna kadar) veya bu amaçla Sermaye Piyasası Kurulunca onaylanmış geçerlilik süresi bulunan ihraç belgesi olan anonim şirketler.

2) 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu uyarınca Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun düzenleme ve denetimine tabi şirketlerden;

- a) Bankalar,
- b) Derecelendirme kuruluşları,
- c) Finansal holding şirketleri,
- ç) Finansal kiralama şirketleri,
- d) Faktoring şirketleri,
- e) Finansman şirketleri,
- f) Varlık yönetim şirketleri,
- g) Finansal holding şirketlerinde ve bankalarda 5411 sayılı Kanunda tanımlandığı şekliyle nitelikli paya sahip olan şirketler,
- ğ) Tasarruf finansman şirketleri.

3) 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu ile 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu kapsamında faaliyet

4) Borsa İstanbul piyasalarında faaliyet göstermesine izin verilen; yetkili müesseseler, kıymetli madenler aracı kurumları, kıymetli maden üretimi veya ticaretiyle iştigal eden şirketler.

5) 10/2/2005 tarihli ve 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanununa göre kurulan lisanslı depo işletmeleri ile 11/8/1982 tarihli ve 2699 sayılı Umumi Mağazalar Kanununa göre kurulan umumi mağazalar.

6) 15/2/2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun uyarınca Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi şirketlerden;

a) Aşağıdaki hak veya lisanslardan en az ikisine sahip olan medya hizmet sağlayıcı

kuruluşlar:

-Karasal ortamdan ulusal televizyon yayını yapma hakkı.

-Uydu televizyon yayın lisansı.

-Birden fazla ile yönelik olarak kablolu televizyon yayın lisansı.

b)internet ortamında isteğe bağlı yayın hakkına sahip olan medya hizmet sağlayıcı kuruluşlar."

"7) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan lisans, sertifika veya yetki belgesi alıp bu Kurum düzenlemelerine tabi olarak faaliyet gösteren ve söz konusu düzenlemeler uyarınca bağımsız denetim yükümlülüğü bulunan şirketler.

8) 20/6/2013 tarihli ve 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun uyarınca Türkiye

Cumhuriyet Merkez Bankasının düzenleme ve denetimine tabi ödeme kuruluşları ve

elektronik para kuruluşları.

9) 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında faaliyet gösteren kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları

II-) Sermaye piyasası araçları bir borsada veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem görmeyen ancak 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında halka açık sayılan şirketler

Sermaye piyasası araçları bir borsada veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem görmeyen ancak 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında halka açık sayılan şirketlerden aşağıdaki üç ölçütten en az ikisinin eşik değerini art arda iki hesap döneminde aşan şirketler, müteakip hesap döneminden itibaren bağımsız denetime tabidir.

	6434 SAYILI CK
Aktif toplamı	30 milyon Türk Lirası.
Yıllık net satış hasılatı	40 milyon Türk Lirası.
Çalışan sayısı	50 işi.

III-) EK II Listede yer alan şirketlerden belirli eşik değerlerini art arda iki hesap döneminde aşan diğer şirketler:

Karara ekli II sayılı Listede yer alan ve aşağıdaki üç ölçütten en az ikisinin eşik değerini art arda iki hesap döneminde aşan şirketler, müteakip hesap döneminden itibaren bağımsız denetime tabidir.

1. Ekli (II) sayılı listede belirtilen şirketler için eşik değerler aşağıdaki gibidir.

	6434 SAYILI CK
Aktif toplamı	35 milyon Türk Lirası.
Yıllık net satış hasılatı	70 milyon Türk Lirası.
Çalışan sayısı	175 kişi.

2. Ek II sayılı Listede yer alan şirketler aşağıdaki gibidir.

1) Çağrı merkezi şirketleri hariç olmak üzere, 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu, 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu, 9/5/2013 tarihli ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu ve 6102 sayılı Kanunun 1525 inci maddesi kapsamında Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu düzenleme ve denetimine tabi olan şirketler.

2) Gayri faal olan veya faaliyetleri geçici olarak durdurulan veya iptal edilmiş olan (gerekli ana sözleşme değişiklikleri ve benzeri prosedür işlemleri henüz gerçekleştirilmemiş olanlar dâhil) iştirak ve şirketler hariç olmak üzere, TMSF'nin iştirakleri ile mülga 4389 sayılı Bankalar Kanunu ve 5411 sayılı Kanun kapsamında TMSF tarafından denetimi ve yönetimi devralınan şirketler.

3) Sermayesinin en az %50'si belediyelere ait olan şirketler.

IV-) Diğer şirketler

6102 sayılı Kanunda düzenlenen ve yukarıda belirtilenler dışında kalan sermaye şirketlerinden aşağıdaki üç ölçütten en az ikisinin eşik değerini art arda iki hesap döneminde aşan şirketler, müteakip hesap döneminden itibaren bağımsız denetime tabidir.

	8313 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı
Aktif toplamı	150 milyon Türk Lirası.
Yıllık net satış hasılatı	300 milyon Türk Lirası.
Çalışan sayısı	150 kişi.

C- Kapsam dışında tutulan şirketler (md.4)

Aşağıdaki şirketler, bağımsız denetime tabi değildir.

- Ekli (I) sayılı listenin **ilâ 8 inci sırası kapsamında** yer alanlar hariç olmak üzere, 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanuna tabi şirketler.
- Ekli (I) sayılı listede belirtilenler ile ekli (II) sayılı listenin 3 üncü sırasında belirtilen şirketler hariç olmak üzere sermayesinin en az yüzde 50'si devlete, il özel idarelerine, kanunla kurulmuş vakıflara ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına doğrudan veya dolaylı olarak ait olan şirketler.
- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanununun geçici 7 nci maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında¹ tasfiyelerine karar verilen ve tasfiye süreci Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) tarafından atanan tasfiye komisyonlarınca yürütülen tasarruf finansman şirketleri.

D-Uygulamaya ilişkin esaslar

- Eşik değerlere tabi şirketler, bu Kararda belirtilen üç ölçütten en az ikisinin eşik değerini art arda iki hesap döneminde aştığı takdirde müteakip hesap döneminden itibaren bağımsız denetime tabi olur.
- Eşik değerleri aştığı için bağımsız denetime tabi şirket, art arda iki hesap döneminde üç ölçütten en az ikisine ait eşik değerlerin altında kaldığı ya da bir hesap döneminde bu ölçütlerden en az ikisine ait eşik değerlerin yüzde 20 veya daha fazla oranda altında kaldığı takdirde müteakip hesap döneminden itibaren bağımsız denetim kapsamından çıkar.

¹ Bu fıkra aşağıdaki gibidir.

(4) Kuruma başvuruda bulunanlardan, bağımsız denetimden geçmiş mali tablolarına göre varlıklarının yükümlülüklerini karşılayamayacağı tespit edilenler ile durumlarını öngörülen süre içerisinde bu Kanun hükümlerine uygun hâle getirmeyenler veya sunduğu plan Kurul tarafından yeterli görülmemişler ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tasarruf finansman faaliyeti kapsamında müşterilerinden para toplayan ancak Kuruma başvurmayanlar hakkında Kurul, 50/A maddesinin birinci fıkrası kapsamında tasfiyesine karar verebilir. Tasfiyesine karar verilen şirketler hakkında aynı maddenin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkrası hükümleri uygulanır.

- (3) Eşik değerlerin aşılmış ve aşılmadığının belirlenmesinde; aktif toplamı ve yıllık net satış hasılatı bakımından şirketin tabii olduğu mevzuat uyarınca hazırlanmış olan son iki yıla ait finansal tablolar, çalışan sayısı bakımından ise son iki yıla ait ortalama çalışan sayısı esas alınır.
- (4) Eşik değerlerin aşılmış ve aşılmadığının belirlenmesinde şirketler bağıli ortaklık ve iştirakleriyle birlikte dikkate alınır. Bağıli ortaklıkları ve iştirakleri bulunan şirketlerde; aktif toplamı ve yıllık net satış hasılatı bakımından ana ortaklık ve bağıli ortaklığa ait finansal tablolarda yer alan kalemlerin toplamı (varsa grup içi işlemler yok edilir), çalışan sayısı bakımından ise ana ortaklık ve bağıli ortaklığın son iki yıla ait ortalama çalışan sayılarının toplamı dikkate alınır. İştirakler açısından, iştirake ait söz konusu kalemler şirketin iştirakteki hissesi oranında dikkate alınır.
- (5) Bağımsız denetime tabii şirketlerin ara dönem sınırlı bağımsız denetim yükümlülükleri, mevzuatta hüküm bulunmaması halinde Kurum tarafından belirlenir.
- (6) Bu Kararın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye ve ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Kurum yetkilidir.